biBUŁa

Biuletyn Informacyjny BUŁ

nr 5/2013 (71)
ISSN 2084-4670

SPIS TREŚCI

wydarzenia
- Czytamy Tuwima
- Nieznane oblicza Iranu
- Spotkanie emerytów

informacje
- Udostępnianie i czytelnicy w liczbach
- Tajemnice Pałacu Biedermanna
- Brill wydawnictwo cyfrowe z 330-letnią historią
- Tydzień z Internetem 2013
- BUŁ partnerem Odjazdowego Bibliotekarza

ludzie książki
- Maria Danilewicz-Zielińska

nowości książkowe

WYDARZENIA

Czytamy Tuwima

We wtorek 23 kwietnia b. r. celebrowaliśmy Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich. W związku z tym w BUŁ odbyło się spotkanie zat. ***Czytamy Tuwima***. Przez dwie godziny zaproszeni Goście czytali lub recytowali ulubione wiersze i fragmenty prozy Poety któremu, decyzją Sejmu RP, poświęcony jest Rok 2013.

Z przyjemnością wsłuchiwaliśmy się w słowa Autora Kwiatów polskich odczytywane przez admiratorów Jego twórczości. Szczególnym akcentem okazała się scenka rodzajowa oparta na tekście Tuwima brawurowo odegrana przez troje Uczestników imprezy.

W spotkaniu wzięli udział Pracownicy UŁ, Akademickiego Ośrodka Inicjatyw Artystycznych, Akademickiego Radia UL, Dzieci z Przedszkola UŁ i Przedszkola nr 9 w Łodzi oraz Pracownicy Bibliotek Zakładowych i BUŁ.

Spotkaniu towarzyszyła obecność lokalnych mediów. Nastrój spotkania dopełniła piosenka skomponowana do słów wiersza J. Tuwima *Grande valse brillante* w wykonaniu Ewy Demarczyk zaczynająca i kończąca całe wydarzenie. Tuwima warto czytać. Nie tylko głośno!

(Irena Łabiszewska
zdjęcia T.Szczepanowski)

Nieznane oblicza Iranu

Nieznane oblicza Iranu to tytuł wystawy fotografii, którą można było oglądać w Bibliotece od 3 do 30 kwietnia 2013 r., w galerii na II piętrze.

Wystawa ta była wspólnym projektem programu "Solidarni z Iranem" przygotowanym przez Instytut Lecha Wałęsy, Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie oraz firmę Orient Ekspert. Współorganizatorem ekspozycji była Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego. Celem wystawy było zaprezentowanie mniej znanego oblicza kraju, który w powszechnym odbiorze bywa postrzegany wyłącznie przez pryzmat wydarzeń politycznych, jako państwo zdominowane przez duchowieństwo, męczenników oraz kobiety w czadorach. Fotografie miały być przeciwwagą tego wizerunku, kreowanego przez media, a także zachętą dla Polaków, by spojrzeli na Iran z perspektywy wolnej od stereotypów.

Zdjęcia ukazały Iran jako kraj różnorodny i kolorowy, w którym obok siebie mieszkają różne grupy etniczne i religijne, w którym kobiety są aktywne zawodowo, niezależne i wykształcone. Organizatorzy wystawy chcieli przekonać szerszą publiczność w Polsce, że to kraj fascynujący o wielu obliczach.

Autorami zdjęć są: Adam Adamus, Arya Abolhassami, Aleksandra Szymczyk, Ewa Dębicka-Borek, Luiza Stosik-Turek, Anna Gawlik, Elżbieta Kamińska, Bartosz Turek, Małgorzata Michalik i Paulina Niechciał.

Przy okazji wystawy, 8 kwietnia o godz. 17.30 w sali 102 Biblioteki, odbyło się slajdowisko, w trakcie którego Adam Adamus zaprezentował fotografie ze swojej podróży do Iranu, dr Izabela Kończak, z Katedry Bliskiego Wschodu i Północnej Afryki UŁ opowiadała o sytuacji kobiet oraz kobiecej modzie w Iranie, a także o warunkach życia w tym państwie. Dr Robert Czulda z Katedry Teorii Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UŁ mówił o niezwykłych losach 120 tys. Polaków z Armii Andersa, którym Iran udzielił gościny po opuszczeniu Związku Radzieckiego w 1942 r. Podzielił się również wrażeniami wyniesionymi z pobytu w Iranie. Spotkanie prowadził Tomasz Kostrzewa, koordynator programu "Solidarni z Iranem" z Instytutu Lecha Wałęsy.

Licznie zgromadzeni goście z zainteresowaniem słuchali prelegentów i zadawali pytania dotyczące tego tajemniczego, intrygującego, a mało znanego kraju.

Warto dodać, że dr Robert Czulda jest pomysłodawcą filmu dokumentalnego "Perskie ocalenie", reż. Andrzej B. Czulda, kręconego m.in. w Iranie, którego premiera odbyła się 16 kwietnia 2013 r. w Muzeum Kinematografii w Łodzi.
http://www.ilw.org.pl/ http://solidarniziranem.pl/pl/ http://www.orient-ekspert.pl/ http://www.muzeumazji.pl/

(Marzena Kowalska
zdjęcia T.Szczepanowski)

Spotkanie emerytów

19 kwietnia odbyło się w BUŁ tradycyjne spotkanie z koleżankami i kolegami, którzy odpoczywając od codziennych obowiązków związanych z pracą zawodową, nie zapominają o starych znajomych i przyjaciołach z BUŁ-y. Dziękujemy wszystkim, którzy zechcieli uczestniczyć w spotkaniu zorganizowanym przez Związki Zawodowe "Solidarność" i ZNP.

(zdjęcia T.Szczepanowski)

INFORMACJE

Udostępnianie i czytelnicy w liczbach - dane z systemów bibliotecznych Horizon i Symphony

Liczba czytelników według typów czytelnika według stanu na dzień 31.03.2013

Statystyki obejmujące dane dotyczące liczby czytelników uzasadniają umiarkowany optymizm. Niemal w każdej grupie czytelników odnotowujemy wzrost, w niektórych dość znaczny. Najbardziej cieszy większa aktywność studentów UŁ, których łączna liczba wzrosła w stosunku do roku 2011 o ponad 3600. Czytelnikami BUŁ są również studenci innych łódzkich uczelni. Ich liczba zwiększyła się z 446 w roku 2011 do 986 na koniec marca bieżącego roku. Znacznie wzrosła też liczba czytelników korzystających z biblioteki tylko na miejscu i wypożyczających za kaucją.

Rodzaj czytelnika	2010	2011	2012
Słuchacze Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku	15	22	28
Pracownicy adm. i techniczni państ. uczelni łódzkich	2	1	9
Pracownicy BUŁ i bibliotek zakładowych	254	261	260
Pracownik BUŁ + studia	12	13	12
Emerytowani pracownicy UŁ		34	69
Partner wymiany międzybibliotecznej	230	209	376
Wypożyczenie za kaucją -1 wol.	261	119	143
Wypożyczenie za kaucją - 2 wol.	46	55	57
Wypożyczenie za kaucją - 3 wol.	24	34	40
Wypożyczenie za kaucją - 4 wol.	17	22	119
Wypożyczenie za kaucją - 5 wol.	26	31	44
Pracownicy naukowi innych uczelni na terenie Łodzi i woj.	199	212	237
Nieaktualne konto – ostatnia aktualizacja w danym roku	18797	13367	13506
Studenci innych państwowych uczelni łódzkich	435	446	986
Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców	52	77	106
Pracownicy PWSZ w Skierniewicach	4	4	4
Studenci PWSZ w Skierniewicach	7	4	11
Tylko na miejscu	2103	1675	2150
Uczniowie Publicznego Liceum Ogólnokształcącego UŁ	89	113	177
Doktoranci UŁ	640	801	986
Pracownicy naukowi UŁ	1051	1196	1293
Pozostali pracownicy UŁ	320	345	364
Profesorowie UŁ	256	299	323
Studenci UŁ	9973	10587	13170
Studenci UŁ - 2 kierunki	225	299	334
Studenci UŁ: prace magisterskie i licencjackie	7287	9609	10838
Studenci UŁ - 2 kierunki: praca magisterska	593	722	524
Studenci UŁ+doktorat	2	2	13
Pracownicy Wydawnictwa UŁ	8	9	10
RAZEM	42794	40576	48201
Nieaktualne konta – ostatnia aktualizacja przed 1 stycznia danego roku	51380	18692	19503
	94174	59268	67704

Liczba zamówień magazynowych BUŁ

W 2012 roku, w porównaniu do roku 2010 i 2011, liczba zamówień magazynowych znacznie spadła. Nawet biorąc pod uwagę zamknięcie biblioteki w sierpniu ze względu na migrację do systemu bibliotecznego Symphony i brak danych za miesiąc wrzesień, co spowodowane było kontynuacją prac wdrożeniowych, wyraźnie widać tendencję spadkową. Potwierdzają to również pierwsze trzy miesiące bieżącego roku.

Miesiąc	Liczba zamówień w 2009 roku	Liczba zamówień w 2010 roku	Liczba zamówień w 2011 roku	Liczba zamówień w 2012 roku	Liczba zamówień w 2013 roku
Styczeń	13691	15716	15595	14540	11866
Luty	12896	15114	13921	15102	13160
Marzec	16879	20520	19991	19046	14492
Kwiecień	14441	16157	16080	13968	
Maj	13408	16091	15393	13917	
Czerwiec	9975	11619	10950	11166	
Lipiec	8888	9608	11139	9873	
Sierpień	5115	5261	2906	0	
Wrzesień	8457	8799	9021	Brak danych	
Październik	13207	14445	15381	11897	
Listopad	16550	16885	17854	13719	
Grudzień	15205	13746	15505	10865	
Razem	**148712**	**163961**	**163736**	**134093**	

Przyczyną tego zjawiska może być systematyczne rozszerzanie oferty dla czytelników wolnym dostępie i stała aktualizacja tego księgozbioru polegająca na selekcji i jednoczesnym uzupełnianiu go o pozycje pochodzące z bieżącego zakupu lub z przeniesień z magazynów zamkniętych zgodnie z potrzebami zgłaszanymi przez czytelników.

Liczba zamówień magazynowych BUŁ w poszczególnych miesiącach w latach 2009-2012

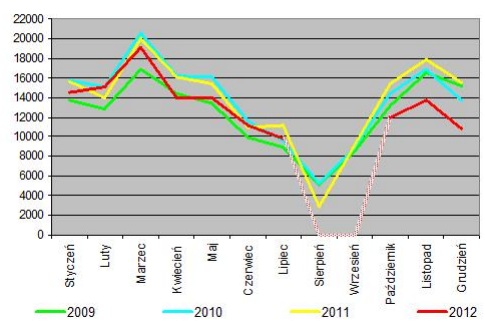

Liczba wypożyczeń w BUŁ

Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące liczby wypożyczeń w BUŁ i w pięciu bibliotekach zakładowych, w których w latach 2009-2011 wdrożono moduł udostępniania i elektronicznego zamawiania zbiorów. Podobnie, jak w przypadku zamówień magazynowych, liczba wypożyczeń w BUŁ spada, mimo wzrostu liczby czytelników.

Liczba wypożyczeń i przedłużeń w BUŁ w latach 2008-2012

	Wypożyczenia					Przedłużenia				
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba egzemplarzy	256299	280776	305653	301696	299386	49886	64431	78718	84573	63706

Przyczynę takiego stanu rzeczy można ją upatrywać w tym, że Biblioteka dysponuje coraz bogatszą ofertą zbiorów elektronicznych, dostępnych dla studentów i pracowników UŁ. Korzystanie z tych zbiorów z komputerów domowych uwarunkowane jest zapisaniem się do biblioteki. W oparciu o bazę naszych czytelników następuje autoryzacja dostępu przez serwer HAN. Coraz bogatsza oferta powoduje większe zainteresowanie studentów i pracowników naszej uczelni, a co za tym idzie wzrost liczby czytelników. Tę koncepcję potwierdzają statystyki wykorzystania baz. W 2011 roku łączny czas korzystania z baz wynosił 16650 godzin, 40 minut, 41 sekund przy 82636 wejściach, zaś w 2012 roku 26830 godzin, 40 minut, 18 sekund przy 119901 wejściach.

Wypożyczenia w BUŁ realizowane są na stanowiskach do samodzielnych wypożyczeń i na stanowiskach obsługiwanych przez bibliotekarzy (w wypożyczalni, w czytelniach i w wolnym dostępie). System SymOkazuje się, że większość egzemplarzy czytelnicy wypożyczają samodzielnie, co ilustruje poniższy wykres:

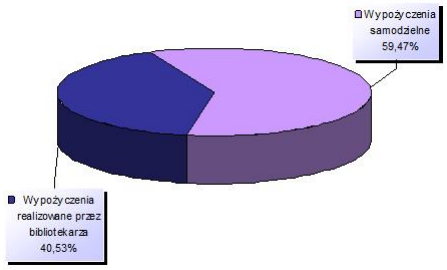

W okresie od 1 września do 31 grudnia 2012 roku na popularnych selfcheckach wypożyczono 73 134 egzemplarze książek, a na stanowiskach w poszczególnych agendach BUŁ łącznie 49 843 egzemplarze książek lub czasopism. Jeśli weźmiemy pod uwagę, że samodzielnie można wypożyczyć tylko książki z wolnego dostępu, to od razu widać, że to właśnie ten księgozbiór najbardziej odpowiada potrzebom czytelników. Wpływa na to zapewne systematyczna aktualizacja i uzupełnianie go o nowe pozycje oraz dostępność w zasięgu ręki, bez konieczności składania zamówienia z magazynu. Przytoczone dane wskazują również na to, że czytelnicy chętnie korzystają z urządzeń do samodzielnych wypożyczeń umożliwiających łatwe i szybkie dokonanie transakcji i uniknięcie kolejki w wypożyczalni.

Wypożyczenia i zamówienia w okresie od października 2012 roku do marca 2013 roku w bibliotekach zakładowych UŁ

Liczba zamówień w bibliotekach zakładowych UŁ 10.2102-03.2013

Biblioteka / Miesiąc	Biblioteka Geograficzna	Biblioteka Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego	Biblioteka Wydziału Nauk o Wychowaniu	Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	Biblioteka Wydziału Zarządzania
Październik 2012	89	2887	1462	1475	1704
Listopad 2012	109	2292	1434	935	1358
Grudzień 2012	115	2066	1121	650	1128
Styczeń 2013	122	2010	1397	761	1114
Luty 2013	117	5080	1287	935	1369
Marzec 2013	116	2224	1288	717	805

Liczba wypożyczeń i przedłużeń w bibliotekach zakładowych UŁ w 2012 roku

Biblioteka	Wypożyczenia	Przedłużenia
Biblioteka Geograficzna	7970	941
Biblioteka Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego	18101	235
Biblioteka Wydziału Nauk o Wychowaniu	13677	5488
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	5258	1700
Biblioteka Wydziału Zarządzania	10858	5080

W latach 2009-2011 wdrożono moduł udostępniania i elektronicznego zamawiania zbiorów w 5 bibliotekach zakładowych UŁ. Dane przedstawione w tabeli dotyczą roku 2012 i pierwszego kwartału roku bieżącego. Statystyki będą kontynuowane również w kolejnych miesiącach 2013 roku i w latach następnych.

Informacje możliwe do uzyskania z systemu bibliotecznego zawierają obiektywne dane dotyczące przebiegu procesów bibliotecznych w określonym okresie czasu. Rok 2012 był rokiem trudnym, bo musieliśmy zmierzyć się z migracja do nowego systemu. Z tego powodu statystyki za miniony rok, które musiały zostać oparte o informacje z dwóch różnych systemów bibliotecznych o zupełnie innej strukturze, nie są pełne i nie wszystkie dane mogły objąć pełne 12 miesięcy ubiegłego roku. W roku bieżącym informacje dotyczące zarówno katalogowania jak i udostępniania zbiorów będą bardziej jednolite. Myślę, że w większym stopniu statystykami zostaną również objęte biblioteki zakładowe UŁ, co może stanowić cenne źródło informacji dla zainteresowanych jednostek, szczególnie w zakresie udostępniania zbiorów.

(Mariola Augustyniak)

Tajemnice Pałacu Biedermanna

W dniu 3 kwietnia 2013 r., w ramach spotkań naukowo-informacyjnych, pracownicy BUŁ i Bibliotek Zakładowych udali się na wycieczkę do Muzeum Uniwersytetu Łódzkiego mieszczącego się w Pałacu Biedermanna, przy ul. Franciszkańskiej 1/5.

Uroczyste otwarcie Muzeum odbyło się 26 maja 2008 r. Zorganizowano wówczas wystawę pod hasłem: "Ze zbiorów Archiwum Uniwersytetu Łódzkiego", która dała początek kolekcji Muzeum. Tak powstała jego pierwsza stała ekspozycja. W gablotach znalazły się materiały poświęcone pierwszym profesorom naszej uczelni: Annie Chrząszczewskiej - znakomitemu chemikowi, Janowi Dylikowi - geografowi, Konradowi Jażdżewskiemu - wybitnemu archeologowi, Borysowi Łapickiemu - znanemu specjaliście w dziedzinie prawa rzymskiego i Leszkowi Kazimierzowi Pawłowskiemu - jednemu z najwybitniejszych polskich zoologów XX w.

W ekspozycji uniwersyteckiego muzeum zostały zaprezentowane sylwetki kilku absolwentów, m. in.: filozofa prof. Leszka Kołakowskiego, pisarza Jerzego Kosińskiego, Jerzego Grohmana, potomka słynnego łódzkiego przemysłowca Ludwika Grohmana. W Muzeum umieszczono część kolekcji dr Janiny i prof. Waldemara Michowiczów, na którą składają się zbiory grafik prof. Haliny Pawlikowskiej oraz przedmioty rzemiosła artystycznego z metalu, szkła i porcelany pochodzące z XIX i XX w. Wystawę wzbogaciły cenne eksponaty, takie jak pierwsza toga rektora UŁ, sztandar "Bratniaka", uniwersyteckie medale i puchary zdobyte przez sportowców UŁ.

Zainteresowanych eksponatami Muzeum odsyłam do lektury artykułu: "W Pałacu Biedermanna" zawartego w Kronice UŁ z 2008 roku nr 3(109).

Na siedzibę Muzeum przewidziano kilka pomieszczeń w gmachu rezydencji Alfreda Biedermanna. Monumentalny budynek pałacu został wybudowany w latach 1910-1912. Stylem nawiązuje do XVII - wiecznego pałacu francuskiego. W najbardziej reprezentacyjnej części budynku mają miejsce tylko oficjalne uroczystości uniwersyteckie. Założycielem rodu Biedermannów był Robert jeden z pionierów rozwoju przemysłu w Łodzi. Po jego śmierci zarządzanie przedsiębiorstwem zostało przejęte przez jego synów Alfreda i Roberta. Żyli zgodnie z protestancką zasadą: pracuj, bogać się i dbaj o rodzinę. Alfred Biedermann był współzałożycielem oraz prezesem Towarzystwa Kolei Elektrycznych Łódzkich (pierwsze tramwaje podmiejskie) i Łódzkich Wąskotorowych Elektrycznych Kolei Dojazdowych (tramwaje podmiejskie). Alfred ożenił się z córką Ludwika Meyera, Zofią Malwiną, a po jej śmierci poślubił Martę Annę von Berens, dla której w 1912 r. wybudował przepiękny pałac. Usytuowany w ogrodzie, przypuszczalnie w miejscu istniejącego tu wcześniej parterowego domu zbudowanego jeszcze przez Roberta Biedermanna. Główne wejście od strony północnej osłonięte jest portykiem kolumnowym prowadzącym do reprezentacyjnego holu, od którego biegnie korytarz z rozmieszczonymi wokół pokojami. Na parterze oprócz holu znajdowała się jadalnia i gabinet.

Bogaty wystrój posiada gabinet o stylistyce neorenesansowej z wykonanymi z orzecha szafami bibliotecznymi, kominkiem i boazeriami oraz jadalnia (obecnie Sala kolebkowa) z boazeriami dębowymi. Na piętro, które miało kiedyś charakter mieszkalny prowadzą dwubiegowe drewniane schody o ciekawej, asymetrycznej kompozycji i manierystyczno-barokowej dekoracji balustrad. Wnętrza były bogato wyposażone w liczne obrazy, rzeźby i dywany wchodzące w skład słynnej kolekcji Alfreda Biedermanna juniora.

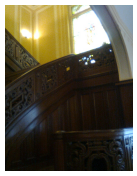

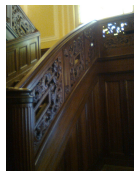

W pałacu pierwotnie zaplanowano wykonanie witraży. Jednak wybuch I wojny światowej zniweczył te plany. Podczas ostatniego remontu pałacu, oprócz odnowienia elewacji i dachu, uzupełniono wystrój wnętrz o stylizowane witraże. Zastosowano identyczną technologię jak sto lat wcześniej - ornamenty nanoszono metodą malarską i wypalano. Odtworzono nawet złocone klamki okienne z literą "B", odczyszczono piękne kominki. Niestety całe wyposażenie - meble, książki, obrazy, bibeloty - po wojnie nie zachowało się.

Poznaliśmy historię Pałacu oraz barwne, frapujące, a niekiedy tragiczne losy członków rodziny Biedermannów. Z dużym zaangażowaniem w Sali kolebkowej - dawnej jadalni, przedstawił ją dr Dariusz Klemantowicz. Najbardziej wstrząsająca była historia ostatnich właścicieli Pałacu: Bruno, Luizy i Maryli. Pan Klemantowicz dostarczył uczestnikom wycieczki niezapomnianych wrażeń.
Wycieczkę można również odbyć wirtualnie na stronie internetowej http://palac.uni.lodz.pl/

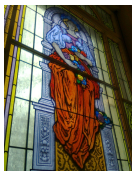
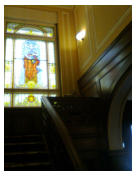

(Małgorzata Cieślak
zdjęcia M.Cieślak)

Brill wydawnictwo cyfrowe z 330-letnią historią

9 kwietnia 2013 w gmachu Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego odbyła się **prezentacja produktów wydawnictwa Brill**, którą poprowadziła p. **Dominique de Roo**, Sales Manager z Holandii. Wydawnictwo Brill, założone w 1683 roku, jest wydawnictwem naukowym z siedzibą w Leiden (Holandia) oraz w Bostonie (Stany Zjednoczone). Publikacje Brilla ukazują się również pod szyldami Martinus Nijhoff Publishers, Hotei i Global Oriental.

Działalność wydawnicza Brilla koncentruje się na naukach humanistycznych i społecznych, prawie międzynarodowym i wybranych obszarach nauk ścisłych. Program wydawniczy obejmuje:
czasopisma (175 tytułów - w tym 16 tylko w wersji elektronicznej i 3 open access),
książki (ponad 500 tytułów rocznie),
encyklopedie, w tym taki prestiżowy tytuł jak: *Encyklopedia Islamu*
materiały źródłowe.
Wszystkie publikacje dostępne są online, jak również w wersji drukowanej.

Pani Dominique de Roo zachęcała też do publikowania artykułów na łamach wydawnictwa. W zbiorach Biblioteki UŁ znajdują się m.in. takie tytuły, jak:

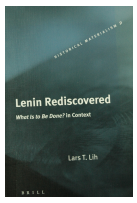

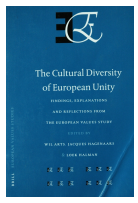

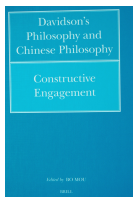

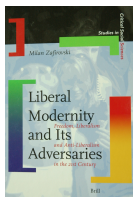

Oddział Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów rozważa również zakup książek w wersji elektronicznej.
Prosimy o zgłaszanie dezyderatów teresag@lib.uni.lodz.pl.
Więcej informacji o wydawnictwie Brill można znaleźć na stronie internetowej: www.brill.nl.

(Teresa Górniak

Tydzień z Internetem 2013

W dniach 18 - 24 marca 2013 miała miejsce kolejna już akcja w ramach projektu "Tydzień z Internetem". Jest to europejskie wydarzenie, dzięki któremu co roku setki tysięcy osób mają okazję, często po raz pierwszy, skorzystać z Internetu.

W październiku 2012 r. zakończył się pierwszy etap projektu, który polegał na pozyskaniu do współpracy i przeszkoleniu 2600 Latarników Polski Cyfrowej (w sumie zgłosiło się przeszło 3500 osób, tworząc tym samym największy wolontariat edukacyjny w Polsce.) W Łódzkiem jest 169 Latarników.

7 lutego 2013 r. w Urzędzie Marszałkowskim w Łodzi odbyła się Konferencja, której celem było zachęcenie instytucji publicznych: m.in. bibliotek, ośrodków kultury, do pomocy w realizacji projektu. Do prowadzenia zajęć Latarników z ich "uczniami" niezbędne są bowiem sale i komputery z dostępem do Internetu. W ramach wolontariatu Latarnicy realizują program Polska Cyfrowa Równych Szans. Bezpłatnie pomagają w nauce korzystania z sieci."Tydzień z Internetem 2013" to, jak dotąd, największe przedsięwzięcie dotyczące edukacji cyfrowej Polaków 50+ w historii naszego kraju.

Realizatorem programu POLSKA CYFROWA RÓWNYCH SZANS i jednocześnie współgospodarzem polskiej edycji tej imprezy jest Stowarzyszenie "Miasta w Internecie". Stowarzyszenie współpracuje z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i Fundacją Pomocy Matematykom i Informatykom Niesprawnym Ruchowo.

(źródło www.latarnicy.pl)

(Renata Osiewała)

BUŁ partnerem Odjazdowego Bibliotekarza

Serdecznie zapraszamy do udziału w międzynarodowej akcji skierowanej do bibliotekarzy, czytelników i miłośników książek oraz rowerów. W tym roku planujemy objechać Łódź śladami Tuwima. Więcej informacji na odjazdowybibliotekarz oraz odjazdowybibliotekarz Łódź

Rozmiar: 16894 bajtów

L U D Z I E K S I Ą Ż K I

Maria Danilewicz-Zielińska

"W języku żyje moja Polska..."
M. Danilewicz-Zielińska, Fado o moim życiu

Dziesięć lat temu, 22 maja, w wieku 96 lat odeszła **Maria Danilewicz-Zielińska**, historyk literatury polskiej, pisarka, bibliograf, wieloletnia dyrektorka Polskiej Biblioteki Narodowej w Londynie, dr filozofii z zakresu filologii polskiej (Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie, 1961 r.)
Przyszła na świat 29 maja 1907 r. w Aleksandrowie Kujawskim. Była córką Wilhelma Markowskiego, aptekarza i Antoniny Korotyńskiej, nauczycielki. W domu rodzinnym panował kult polskiej literatury starannie pielęgnowany przez rodzinę Markowskich. Maria uczęszczała do Gimnazjum i Liceum Matematyczno-Przyrodniczego im. Marii Konopnickiej we Włocławku. Jako uczennica często pomagała w pracy w szkolnej bibliotece. Maturę zdała w 1924 r., następnie rozpoczęła studia polonistyczne i romanistyczne na Uniwersytecie Warszawskim.

Na prośbę znanego bibliografa i historyka literatury, Gabriela Korbuta, prowadziła prace archiwistyczne w Towarzystwie Naukowym Warszawskim w Pałacu Staszica. Pracę magisterską o Tymonie Zaborowskim obroniła w 1929 r. W tym czasie wyszła za mąż za Ludomira Danilewicza, inżyniera lotnictwa.
Przez 10 lat M. Danilewicz-Zielińska była pracownikiem nowo powstałej Biblioteki Narodowej w Warszawie kierowanej wówczas przez Stefana Dembego. Do wybuchu wojny w 1939 r. pełniła funkcję kierownika Działu Uzupełniania Zbiorów BN. Ponadto opracowywała zbiory Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu, w Szwajcarii i zbiory rewindykowane z Rosji Sowieckiej. Pisała biogramy do *Polskiego Słownika Biograficznego*. Jej pierwsza praca naukowa to *Szkic o życiu literackim Krzemieńca w latach 1813-1828*. Prowadziła badania nad historią Liceum Krzemienieckiego.
W czasie okupacji wraz z mężem zamieszkała w Paryżu. Tutaj podjęła działalność w Czerwonym Krzyżu. Równolegle rozpoczęła pracę z Bibliotece Polskiej na Wyspie św. Ludwika. Wiedząc o zbliżających się do stolicy Francji wojskach niemieckich, wraz z pracownikami Biblioteki ratowała znajdujące się w Bibliotece cenne rękopisy i pamiątki.

W 1942 r. Danilewiczowie zamieszkali w Anglii. W latach 1942-1973 M. Danilewicz-Zielińska kierowała Biblioteką Polską w Londynie. W 1947 r. zdała egzamin bibliotekarski w Library Association uzyskując tytuł Associate of the British Library Association - Chartered Librarian. Stale współpracowała z czasopismami emigracyjnymi, przede wszystkim z "Wiadomościami" na łamach których, pod pseudonimem "Szperacz", redagowała stałą rubrykę zat. *Szkiełko i oko*. Od 1960 r. utrzymywała stały kontakt z paryską "Kulturą".
Ważną kartą w działalności M. Danilewicz-Zielińskiej była, prowadzona w latach 1953-1987, współpraca z Rozgłośnią Polską Radia Wolna Europa, gdzie przed mikrofonem omawiała najciekawsze książki emigracyjne.
W roku 1973, po śmierci Ludomira, wyszła ponownie za mąż za Adama Kazimierza Zielińskiego i zamieszkała na stałe w Portugalii.
Przez 43 lata, od 1942 r. do 1985 r., M. Danilewicz-Zielińska pracowała wspólnie z Karoliną Lanckorońską nad rocznikami poświęconymi historii Polski zat. "Antemurale".

M. Danilewicz-Zielińska jest autorką opowiadań *Blisko i daleko* (Londyn, 1953 r.), powieści *Dom* oraz *Opowiadań* (Włocławek, 1997 r.). Jest współredaktorką *Mickiewiczianów w zbiorach Tomasza Niwodniczańskiego* w Bitburgu (Darmstadt, 1989 r.). Opracowała trzy tomy bibliografii zawartości paryskiej "Kultury" za lata 1958-1987 (Paryż, 1975,1981, 1989 w "Bibliotece ". Jest autorką Literatury polskiej na obczyźnie (Londyn 1964-1965) i wielu innych publikacji.
Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu miał przejąć archiwum M. Danilewicz-Zielińskiej. Niestety, w 2001 r. jej dom spłonął w pożarze.

Za wszystkie dokonania M. Danilewicz-Zielińska została odznaczona Krzyżem Oficerskim Orderu Polonia Restituta (1970 r.) i Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (1993 r.). Otrzymała Nagrodę Fundacji im. Jurzykowskiego (1969 r.), a także nagrody "Kultury" i Związku Pisarzy na Obczyźnie.

Tekst oprac. na podst.: M. Danilewicz-Zielińska, Szkice o literaturze emigracyjnej, Wrocław, 1999, s. [463],
http://www.bu.kul.pl/maria-danilewicz-zielinska-1907-2003-sylwetka,art_11317.html.

(Irena Łabiszewska)

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUŁ

P O L S K I E

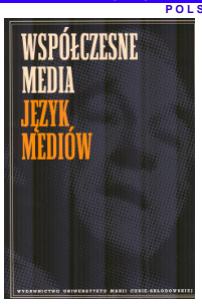

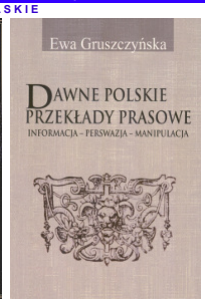

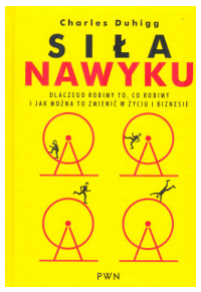

Z A G R A N I C Z N E

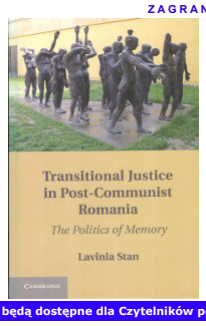

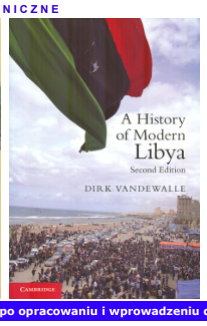

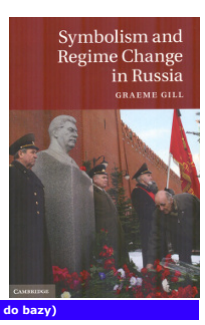

Redakcja: Mariola Augustyniak, Piotr Puchowski. Siedziba redakcji: Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, ul. Matejki 32/38, 90-237 Łódź, tel.: 42 6356002. Wydawcą Biuletynu BiBUŁa jest Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego.
nr 5/2013 (71) napisz do bibuły